

GIRL GEEK DINNER

Olja Petrović za Plan B, broj 16, siječanj 2009

Večera geek-djevojaka prvi je put održana u Londonu 2005. godine, do sada se već proširila svijetom, a mi smo sudjelovali na onoj u Milanu

Svatko se zacijelo barem jednom osjećao kao manjina u prilici u kojoj bi teoretski trebao biti okružen srodnim dušama. Tako se Sarah Blow našla na *geek dinner* susretu na kojem su muškarci one malobrojne prisutne žene tretirali kao da sve one rade u marketingu - i nitko na kraju nije shvatio da je ona softverski inženjer. Stoga je odlučila ne gubiti vrijeme te je organizirala slično zbivanje, *girl geek dinner*, želeći sudionicima omogućiti da (barem tom prigodom) zamijene ulogu većine i manjine. Dakle na večerama geek-djevojaka mogu se prisustvovati prisustvovati i muški geekovi, ali samo ako ih pozove koja djevojka. A svaka može pozvati najviše jednog. Moto je "*definitely does compute*", što znači "definitivno koristi računala" ali zvuči i kao "možeš biti sigurna da razmišljam svojom glavom".

Prva večera je održana u Londonu 2005. godine, a otad se inicijativa proširila po cijelom svijetu. Nalazimo je u raznim europskim zemljama, Sjedinjenim Državama, Kanadi, Novom Zelandu itd. Preko Facebooka mi stižu glasovi o pokretanju makedonske inačice, a na Islandu su odlučili lokalizirati naziv pa je "girl geek" postala "tækknitáta" [tajhknitauta] što znači tehnološka cura, i unatoč najvećoj oluji godine uspijevaju organizirati svoju drugu večeru. Naglašavam da izraz *večera* često podrazumijeva i dodatne aktivnosti, kao na primjer prezentacije i

razmjenu vještina. Od 2007. godine su tu i talijanske GGD, koje sam otkrila kada su u Milanu organizirane svoj peti susret, ovaj put na temu Open Source. Otad sam prisustvovala i na jednoj GGD kavi i na večeri na kojoj je objavljen projekt kolektivnog bloga GGD-a. Osim Milana, u Italiji se ovakvi susreti održavaju i u Rimu i u Urbinu, a u pripremi su i u drugim gradovima.

Ohrabruje popularnost takvog projekta, s obzirom na ne baš obećavajuću situaciju po pitanju jednakosti spolova u informatici. Unatoč tome što se žene sve više i bolje snalaze u tehnologiji, pri odabiru karijere se odlučuju za neka druga područja. Kao razlog tome neki još uvijek navode stereotip o klasičnom "kompjutorašu" muškog spola, ograničenih interesa, koji ne briljira u komunikaciji s ljudima. Neki bi za takvu osobu upotrijebili riječ nerd, ili čak geek. S druge strane, Sarah Blow je zadržala ovaj drugi izraz u imenu svog projekta.

Strast za...

Tko su dakle danas geekovi? Zavisí. Bitno je poznavati tehnologiju, i kao što uočava Clo Willaerts iz Belgije - ono što se prije negativno nazivalo opsjednutošću, danas se pohvaljuje kao strastvenost. Nije bit u tome čime se netko bavi, nego u pristupu, pa se i zaljubljenici u kulinarstvo, takozvani "foodies", nazivaju "food geekovima", a postoje i potkategorije prikladne za ljubitelje ručnog rada, filma, glazbe, knjiga i svega ostalog. Amanda Lorenzani, pokretačica talijanskih GGD, kaže da je smisao u stalnom poboljšavanju kvalitete života, što pokušava izraziti engleskim izrazom "enabler": dakle, geek je onaj tko "omogućuje", to jest stalno stvara nove opcije. Amanda Jackson, koja živi na Novom Zelandu, kaže da se ta riječ

pretvorila u kompliment jer podrazumijeva da je osoba pametna. Izraz nerd ima i neke druge konotacije. U svakom slučaju, oba su pojma doživjela brojne i ubrzane preobrazbe, čemu je zacijelo pridonijelo i to što su vještine tih osoba sve važnije u svakodnevnici, industriji i ekonomiji. A i samo računalo, koje se svojedobno smatralo nečim ispred čega se ljudi osamljuju u svojim sobicama - postalo prozor koji tu sobicu otvara prema raznim svjetovima.

Čini li vam se da komuniciranje preko monitora i tipkovnice moglo biti dosadno, mogu vam reći da su se još od vremena prvih modema mnogi upoznavali na taj način, a zatim družili i u živo. U svijetu su postale popularne ne-konferencije zvane Barcamp, a u Bolonji ostvareno i jedno izdanje ženske verzije - Femcampa. U razgovoru sa Susan Quercioli iz milanskog GGD tima, zaključujemo da je i prije bilo moguće putem računala upoznati nekog s kime ćemo dijeliti interes za tehnologiju, a danas je na mrežu povezano još više ljudi, pa je i izbor širi, a zajednički interesi raznovrsniji. Susan ističe i to da je za poboljšanje profesionalne situacije žena iznimno važan takozvani "networking", tj. umrežavanje, i to ne samo preko računala. Smatra da žene, posebno u Italiji, nisu sklone održavanju površnih odnosa s većim brojem osoba koje bi im prije ili kasnije mogle biti korisne na razne načine, nego reaguju više emotivno, sužavajući si vidokrug te pristup informacijama i korisnim prilikama. *Girl geek dinners* pomaže da se to promijeni.

Odnos prema tehnologiji

Kakav se tip zajednice stvara preplitanjem digitalnog i fizičkog svijeta? Mišljenja i reakcije kreću se u rasponu od alarmantnog stanja do oduševljenja. Da se prisjetim kako

sve to nije počelo jučer, ponovno sam uzela u ruke knjigu *No Sense of Place: The Impact of Electronic Media on Social Behavior*, tiskanu 1985. autora Joshue Meyrowitza. On insistira na tome da društvene situacije i medijske preobrazbe nema smisla promatrati odvojeno. Ionako su zidovi i fizička mjesta određivali ljudsko ponašanje i kontrolom pristupa informacijama, pri čemu su elektronički mediji odigrali važnu ulogu - na primjer telefon, radio i televizija. Odjednom su nam postale dostupne interne informacije drugih društvenih skupina (što je utjecalo i na spolne uloge), a promijenilo se značenje koje u komunikaciji općenito i kod stvaranja slike o sebi imaju takozvana "pozornica" i "backstage".

Ovo je vidljivo na primjeru društvenih mreža, gdje su formalna i neformalna ponašanja izmiješana na sve složenije načine. Osobno ne mogu dati konačan odgovor o tome kako tehnologija, mediji, ekonomija, politika i društvo utječu jedni na druge; to će pitanje možda zauvijek ostati otvoreno. No s obzirom na temu ovog teksta, logično je zapitati se odnose li se žene prema svemu tome - različito od muškaraca? Pripremajući ovaj članak, upozнала sam mnogo zanimljivih osoba i pokušavala obuhvatiti njihova mišljenja. Ženske osobe češće su se više pitale što se s nekim sredstvom može postići, a muške - kako što funkcionira samo po sebi. Neke osobe čak misle da je i sama mreža bliža ženskom pristupu. O pitanje razlike među spolovima mnogo se promišljalo i govorilo, pogotovo o odnosu biološkog i društvenog aspekta, što ni na ovom mjestu nije lako pojednostavniti.

Tko barata talijanskim može besplatno skinuti s web stranice www.lulu.com knjigu više autora *Un altro genere di tecnologia* ili

Drugi spol/tip tehnologije. Zacijelo ima nešto u Meyrowitzovim tvrdnjama o tome da elektronički mediji u svakom slučaju doprinose većoj raznolikosti društvenih uloga, dostupnih svakom pojedincu, bez obzira na spol. Ali nisu riješili sve probleme.

Stakleni strop

Žene su i dalje manje plaćene za iste poslove i slabije su zastupljene na bitnim menadžerskim pozicijama. Spominje se i takozvani "stakleni strop", to jest granica na kojoj njihove karijere često neobjašnjivo zapnu, a dovodi se u pitanje i ravnoteža između njihovog privatnog života i karijere. Žene mogu biti sputane i dinamikom grupe, suptilnim seksizmom te nejasnim mehanizmima napredovanja u hijerarhiji tvrtke. Često su i same žene, pod pritiskom okoline, iznimno stroge prema sebi, pridajući preveliku važnost tuđim mišljenjima, što ih košta energije, živaca i vremena. Do ovakvih zaključaka došla sam i statistikama i istraživanjima, primjerice člancima koje su objavili Computerworld i The New York Times - o smanjenom broju žena u informatici, ali se dotični podaci odnose na Sjedinjene Države. Europska Unija je na tu temu pokrenula projekt IT Girls, "Great careers for great women" tj. Djevojke u informatičkoj tehnologiji, "Velike karijere za velike žene." Na web stranici te inicijative možemo pronaći zanimljiva istraživanja i statistike te savjete o ponašanjima koja mogu usvojiti tvrtke kako bi ublažile te probleme. Porazgovarala sam i sa Marziom Vaccari, koja se već godinama stručno bavi informatikom, a pomaže i ostalim ženama da se bolje snađu u tom svijetu. S udrugom Orlando ona organizira tečajeve i projekte profesionalnog usavršavanja, pomoću servera Women.it sudjeluje u stvaranju internetskog servisa, a zanimljiv je i pretraživač mreže Cercatrice,

koristan za lakše pronalaženje informacija koje općenitim servisima promiču. Marzia Vaccari primjećuje da je često problem u slabom interesu samih žena, ali i da su nakon što prevladaju početni otpor - zainteresirane za odabrana područja i u tome iskazuju zadovoljstvo. Bitnu ulogu pritom imaju njihovi uzori te konkretne osobe koje poznaju, a koje već rade neki posao. Marzia ističe kako su nove tehnologije i mreže ogromna prilika upravo za žene, ali je važno da one pri tom ne zauzmu konzumeristički stav, nego stvaralački, primjenjiv na svim razinama stručnosti, pa tako na primjer i u svakodnevnom korištenju sve popularnijih komercijalnih internetskih platformi, pristupajući tome što savjesnije i informiranije.

GGD djevojke

GGD djevojke na različite načine pristupaju internetu, koriste i sebi prilagođavaju razne digitalne alate, od servera i *mailing* lista, do društvenih mreža, a popularni su, naravno, i blogovi i pokoji wiki. Vrlo su radoznale i otvorene prema novim komunikacijskim kanalima. U Italiji namjeravaju koristiti kolektivni blog za objavljivanje članaka i informacija, što je korisno za još sadržajnije druženje i suradnju preko mreže. Večera u Milanu 12. prosinca je poslužila da se predstavi taj projekt. Organizirana je i "lutrija ideja", čime se na zabavan način željelo privući pozornost i probiti led: sudionici su svoje prijedloge za teme o kojima bi čitali ili pisali – zapisivali na komadiće papira, koje se kasnije izvlačilo, pa su podijeljene i nagrade. Sponzori su poklonili *gadgete* i pokrili troškove večere, a djevojke su sve organizirale volonterski. Sudjelovanje na događaju osiguravalo se registracijom, a raspoloživa mjesta, kojih je bilo između 100 i 200, bila su

popunjana već u prva dva dana.

Ovim događajima se želi postići najbolja ravnoteža između neformalnog druženja i koristi, karijere i zabave. U opuštenom druženju cilj je pridonijeti spolnoj jednakosti u informatici i osnažiti ulogu žene u društvu – upravo razmjenjivanjem vještina, traženjem poslova, novim *gadgetima*, stvaranjem novih poznanstava i suradnje... Ovaj projekt razvija se u novim smjerovima, ali u suštini je jednostavan i upravo stoga funkcionira i širi se svijetom. Poruka je jasna: djevojke smo, ne stidimo se pokazati radoznalost i inteligenciju - i definitivno želimo naučiti svaki dan naučiti nešto novo o tome kako stvari funkcioniraju te to znanje i koristiti, kako bismo svakodnevnicu mogle prilagoditi vlastitim željama.

Saznajte više:

<http://girlgeekdinner.com/>

<http://www.girlgeekdinneritalia.com/>

<http://girlygeekdom.blogspot.com/>

<http://www.barcamp.org/>

<http://barcamp.org/FemCamp>

<http://www.lulu.com/content/2219881>

<http://skrati.net/nosenseofplace/>

["No Sense of Place" preko books.google servisa]

<http://skrati.net/computerworldwomenit>

<http://www.nytimes.com/2008/11/16/business/16digi.html>

http://ec.europa.eu/information_society/activities/itgirls/info/index_en.htm

http://en.wikipedia.org/wiki/Glass_ceiling

<http://women.it/cms/>

<http://www.women.it/orlando/>

<http://cercatrice.women.it/>